

Nos, a Biblia igen egyszerű szavakkal fogalmaz: "Ne tedd a másinak, amit nem kívánsz magadnak, s tedd, amit akarsz, hogy veled is tegyenek az emberek."

A szeretet, mint szelídség kifejeződik ebben a tanításban, s gyakorlása nem kerül ellentmondásba önmagával. Aki erőszakos, annak van félnivalója, "aki kardot ragad, kard által vész el!" Persze, aki nem ragad kardot, az is elveszhet kard által, ld. Jézus és az öt követő vértanú, de általuk nem **veszik el senki**, ők "megadják" üldözőiknek a tudatátalakítás (metanoia) lehetőségét, amint István vértanú megadta Saulusnak (Szt. Pálnak).

Lev Tolsztoj KIÁLTVANY AZ EMBERISÉGHEZ c. írásában rámutat az erőszak és a mindenkori elnyomottak sorsa közötti összefüggésre. Az írás elején találó képekkel érzékelteti a szegények és a gazdagok életmódja, és élményvilága közötti feszültséget és mérhetetlen igazságtalanságot. A munkás és paraszt éjt nappallá téve dolgozik s a legszükségesebbekben is hiányt szenved, míg az "uraságok" legnagyobb - gondja a lovaglás, tánc, szerelem, életélvezetek.

"S eltekintve a lovak és nyereg árától, maga a fekete kalap a lilaszínű fátyollal már annyiba kerül, mint amennyit egy kőütő két hónapon át keres, és a divatos angol lovagvesszőért annyit adtak, mint amennyit egyheti földalatti munkáért kap az a legény, aki épp itt bámulja a lovasok és lovak jótáplált alakját!"

"Hát ennek igazán így kell lennie?" - kiált fel Tolsztoj. "Ha van Isten úgy nem lehet és nem szabad ennek így lennie, de ha nincs Isten, akkor is esztelenség az ilyen életrend." (Lám, az örök dilemma: hogyan engedheti Isten a rosszat?)

Tolsztoj az **erőszak létében** látja a választ a kérdésre: "Miután a földbirtok erőszak útján keletkezett, mégiscsak erőszak marad a gyengék, a fegyvertelenek iránt, az erősek és a fegyveresek részéről." A katonaság tehát "azért van, hogy a földet a gazdagok tulajdonában lehessen tartani, s az adókat a gazdagok javára beszélni." Ennek ellenére hamis ideológiát "csepegtetnek az emberek lelkébe, hogy a katonai szolgálat, amelynek gyilkosság a célja, nemcsak, hogy nem haszontalan, hanem valami jó, hősi és dicséretes, s a gyilkosság a harcban pedig éppen nem vétkes dolog." De akkor "miért lesznek az emberek katonák? Miért engedik meg ezt a szülei?"

"Ezért van az a nyomor, az az erkölcstelenség, az a gyűlölet, s a kivégzések és gyilkosságok. Hát vajon miféle tan ez?"

Tolsztoj megdöbbenésére (s a mi megdöbbenésünkre is!) ezt a tant *kereszténynek* nevezik. "Eleinte különösnek tetszik az embernek, aki az evangéliumot ismeri, hogy az a kereszténység, amely az istenemberséget, a szellemi szabadságot, az emberek testvériségét, minden erőszak megtagadását, az ellenség iránti szeretetet tanította, hogyan tudott

elváltozni oly különös tanná, amely a felsőség iránti engedelmisséget, s annak kívánságára még a gyilkosságot is prédikálja." Az, elváltozás okainak felderítése messzire vezetne. Mindenesetre meg kell jegyeznünk, hogy evangélium és történelmi egyház nem azonos fogalmak.

Tolsztoj a megoldást a hamis tanok megszűnésében látja. úgy majd nem lesz katonaság, s magától is meg fog szűnni az erőszak, elnyomás és demoralizálás, melyet a népek lelkén gyakorolnak." De amíg ezek a tanok léteznek, - s féltő, hogy nem is tűnnek el soha, - "a hadsereg a kisebbség kezében lesz, s ezt a maga hasznára fogja fordítani, hogy a többség munkája gyümölcsét elvegye". Lesz azonban mindig egy másik kisebbség is, **amely kontraszt-társadalmat kíván létrehozni, evangéliumi alapon, mint a tanulmány apropójául szolgáló fiatalemberek önkéntes kivonulása az erőszak világából.**

P.D.OUSPENSKY

EGY ISMERETLEN TANÍTÁS TÖREDÉKEI 2. FEJEZET A TUDÁS ELOSZTÁSÁNAK IGAZSÁGTALANSÁGÁRÓL.

Állandósult csoportunkban az egyik beszélgetésnél megkérdeztem G.-t: „Ha az ókori tudományt megőrizték és ha létezik a mi tudományunktól eltérő, sőt ezeket felülmúló tudás, miért van olyan gondosan eltitkolva, miért nem válhat közös tulajdonná? Miért van, hogy azok az emberek, akik birtokolják ezt a tudást, nem engedik, hogy bekerüljön az élet általános körforgásába a hazugság, a gonoszság és a tudatlanság elleni küzdelem érdekében?”

Úgy gondolom, ez az a kérdés, ami általában minden elmében felmerül az ezoteriával való első találkozáskor.

„Erre két válasz van” mondta G. „Először is ez a tudás nincs elrejtve; másodsor, ennek nagyon sajátos jellege miatt nem lehet közös tulajdon. Vegyük a második pontot először. Bebizonyítom önöknek, hogy ez a tudás (hangsúlyozta a szót) sokkal könnyebben elérhető azoknak, akik képesek azt elsajátítani, mint ahogy azt általában gondolják; minden nehézség abból ered, hogy az emberek nem akarják, vagy nem képesek azt átvenni.

De mindenekelőtt meg kell érteni, hogy ez a tudás nem lehet mindenkié. Még túl sok emberé sem. Ilyen a törvény. Önök ezt nem értik, mert nem fogják fel, hogy a tudás, mint minden más a világon, *anyagi*. Anyagi, ami azt jelenti, hogy az anyagság minden tulajdonságát birtokolja. Márpedig az anyagság egyik első tulajdonsága az, hogy a mennyisége mindig korlátozott, vagyis, hogy egy bizonyos helyen egy bizonyos időben csak korlátozott mennyiség létezik belőle. Még a

sivatag homokja és a tenger vize is változatlan, pontosan meghatározott mennyiségben van jelen. Ha tehát a tudás anyag, ez azt jelenti, hogy meghatározott mennyiség van belőle egy adott helyen és adott időben. Azt lehet mondani, hogy egy bizonyos időszak, mondjuk egy évszázad folyamán, egy bizonyos adott mennyiségű tudás áll az emberiség rendelkezésére. De, mint a mindennapi élet megfigyeléséből tudjuk, a *tudás anyaga* különböző minőségű lehet, attól függően, hogy kisebb, vagy nagyobb mennyiségben van felvéve. Nagy mennyiségben felvéve egy embernél, vagy mondjuk egy kis csoportnál nagyon jó eredményt ad; kis mennyiségben, vagyis nagyon sok ember által felvéve, semmilyen eredményt nem ad, vagy még negatív eredményt is hozhat, a vártak ellenkezőjét. Így, ha egy bizonyos mennyiségű tudás sokmillió ember között oszlik meg, minden egyén nagyon keveset kap belőle, és ez a kis mennyiségű tudás nem változtat semmit sem az életében, sem a dolgok megértésében. És bármilyen nagy tömeg ember kapja ezt a kis mennyiségű tudást, semmit sem fog változtatni az életükön kivéve, hogy talán még bonyolultabbá teszi.

De ha ellenkezőleg, nagy mennyiségű tudás tömörült kevés embernél, akkor ez a tudás nagy eredményeket ad. Ebből a szemszögből nézve sokkal előnyösebb, ha ezt a tudást kevés ember őrzi és nincs szétszórva a tömeg között.

Ha tárgyak bearanyozásához egy bizonyos mennyiségű aranyat veszünk, tudnunk kell, vagy ki kell számítanunk, hogy pontosan hány tárgy aranyozható be ezzel a mennyiségű arannyal. Ha nagyobb mennyiséget próbálunk bearanyozni, az aranyozás nem lesz egyenletes, foltos lesz, és a tárgyak még sokkal csúnyábbak lesznek, mintha nem lennének aranyozva; így végül az aranyunkat elpocsékoljuk.

A tudás elosztása pontosan ugyanezen az elven alapszik. Ha a tudás mindenkinek megadatott, senki sem kap semmit. De ha csak kevés embernek van fenntartva, akkor nem csak megőrzik, amit kapnak, hanem gyarapíthatják is.

Ez a teória első pillantásra nagyon igazságtalannak tűnik, mert azoknak a helyzetűeknek, akiktől a tudást megtagadták azért, hogy páran többet kaphassanak, nagyon szomorúbbnak, meg nem érdemeltebbnek látszik, mint amilyen valójában. A valóság azonban egészen más; a tudás szétszórásában nincs semmi igazságtalanság.

A tény az, hogy a legtöbb embernek egyáltalán nem kell a tudás és az általános kiosztásban még a mindennapi élethez szükséges részt sem veszik el. Ez különösen a kollektív örület időszakában válik nyilvánvalóvá; a háborúkban, forradalmakban, mikor úgy látszik, hogy az emberek még azt a kis józan eszüket is elvesztik, amijük volt és teljes automatákká válnak, átadják magukat a mértéktelen rombolásnak,

mintha még létfenntartási ösztönüket is elvesztették volna. Ennek következtében rendkívül nagy mennyiségű senki által nem igényelt tudás marad, és áll rendelkezésére azoknak, akik képesek felismerni értékét.

Nincs ebben semmi igazságtalanság, mert azok, akik ezt a tudást megkapják, nem vesznek el senkitől semmit, csak azt használják, ami másoknak nem kell, ami egyébként elveszne, ha nem vennék el.

Az egyesek által összegyűjthető tudás, annak mások által való visszautasításától függ.

Vannak időszakok az emberiség történetében, melyek általában egybeesnek a kultúrák és civilizációk hanyatlásának kezdeteivel, amikor a tömeg jóvátehetetlenül elveszti józan eszét és kezdi mindazt elpusztítani, amit évszázadok és évezredek kultúrái építettek fel. A tömeg örületének ilyen korszakai, amik gyakran egybeesnek geológiai kataklizmákkal, klímaváltozásokkal és hasonló bolygójelenségekkel, óriási mennyiségű tudásanyagot szabadítanak fel. Ilyenkor fontos munka azt összegyűjteni, ami különben elveszne. Így a szétszórt tudásanyag összegyűjtése gyakran egybeesik a kultúrák és civilizációk hanyatlásával és széthullásával.

A kérdésnek ez az oldala világos. A tömeg nem törődik a tudással, nem kér belőle és vezetői saját önző érdekükben a félelmet és ellenszenvet próbálják megerősíteni bennük mindentől, ami új és ismeretlen. A rabság, amiben az emberiség él, ezen a félelmen alapul. Még elképzelni is nehéz minden borzalmát ennek a rabságnak. De az emberek nem értik, hogy *mit* vesztenek. És hogy megértsük ennek a rabságnak az okait, elég megfigyelni hogyan élnek az emberek, mi az életük célja, mire vágynak és törekednek, mire gondolnak, miről beszélnek, mit szolgálnak és mit imádnak. Gondolják meg, hogy mire megy a jelenkori művelt társadalom pénze: ha a háborút félre is tesszük, fontolják meg, minek van a legmagasabb ára, mi vonzza a legnagyobb tömeget? Ha egy pillanatra elgondolunk ezeken a kérdéseken, világos lesz, hogy az emberiség jelenlegi állapotában, az érdekkörökben melyekben él nem várhat el mást, mint ami van. De ahogy már mondtam, ez nem is lehet másképpen. Képzeld el, hogy az egész emberiségnek fél kiló tudás jut egy évben. Ha ez a tudás a tömegek között lesz szétszórva, mindenki olyan keveset kap, hogy ugyanolyan ostoba marad, amilyen volt. De mivel, csak nagyon kevesen akarják ezt a tudást, azok, akik kérik, kaphatnak mondjuk mindegyik egy magnyit és így megkapják azt a lehetőséget, hogy intelligenciájuk fejlődjön. Nem lehet mindenki intelligens, még ha kívánja sem. És ha intelligenssé válnának ez sem segítene, mert létezik egy általános egyensúly, amit nem lehet felborítani.

Ez az egyik oldal. A másik az, ahogy már említettem

senki sem rejt el semmit; nincs itt semmi misztérium. De az igazi tudás elnyerése vagy átadása óriási munkát és nagy erőfeszítést követel attól, aki adja és attól is, aki kapja. Akiknek birtokukban van ez a tudás mindent megtesznek, hogy átadják és megosszák a lehető legtöbb emberrel, hogy megkönnyítsék annak megközelítését és hogy képessé tegyék őket felkészülni az igazság átvételére. De tudást nem lehet ráerőszakolni senkire és ahogy már mondtam, ha pártatlanul vizsgáljuk az átlagember életét, hogy mivel tölti napját és milyen dolgok érdeklik, az azonnal bebizonyítja, hogy lehetetlen ezt a tudást birtokoló embereket azzal vádolni, hogy nem kívánják továbbadni, vagy másokat megtanítani arra, amit ők már tudnak.

Aki a tudást akarja, annak magának kell a kezdeti erőfeszítéseket megtennie, hogy megtalálja a forrását, azt megközelítse, segítségül véve az útbaigazításokat, amiket mindenki megkaphat, de amiket az emberek általában nem akarnak meglátni, vagy felismerni. Nem jöhet a tudás az emberekhez ingyen, saját erőfeszítéseik nélkül. Ezt elfogadják, ha a megszokott tudományról van szó, de amikor a *nagy tudományról* van szó, ha egyáltalán elfogadják létezésének lehetőségét, akkor másra számítanak. Mindenki nagyon jól tudja, hogy ha az ember meg akar tanulni kínaiul, ahhoz néhány évi komoly munkára van szükség; mindenki tudja, hogy 5 évre van szükség az orvostudomány lényegének megértéséhez és talán kétszer ennyi időre a festészet és a zene tanulmányozásához. És mégis vannak elméletek, amelyek azt állítják, hogy a tudást el lehet érni minden egyéni erőfeszítés nélkül, *még alvásban* is. Az ilyen teóriáknak már a létezése is megmagyarázza, hogy miért nem érheti el az embereket a tudás. Ugyanakkor lényeges megérteni, hogy egy ember *önálló* erőfeszítései valamit elérni ez irányban nem hozhatnak semmi eredményt. Az ember a tudást csak azok segítségével tudja elérni, akiknek az már megvan. Ezt kezdettől fogva meg kell érteni. *Attól kell tanulni, aki már tud.*”

HORVÁTH ISTVÁN SÁNDOR

TAMÁS TANÚSÁGTÉTELE

Azért ajánlom, mert számomra legalábbis új szempontból közelítette meg Tamás "hitetlenségét", s talán másokat is elgondolkodtat.

Szeretettel: Harmath Jóska

A mai vasárnapra egy vendéget hívtam. Ő fogja tartani a szentmisében a beszédet, ő vezeti ma gondolatainkat,

elmélkedésünket. Át is adom neki a szót. Hallgassuk figyelmesen!

Köszönöm a meghívást erre az ünnepi alkalomra. Engedjék meg, hogy először is bemutatkozzak: Tamás vagyok, a názáreti Jézus apostola, a tizenkettőből az egyik. Van egy melléknevem is, Ikernek hívnak, de az ikertestvéremről most nem szeretnék beszélni. Sokan csak hitetlen Tamásként emlegetnek, amin nem szoktam megsértődni, inkább arra kérek mindenkit, hogy tanuljanak abból, ahogyan én a kezdeti hitetlenségemből, kételkedésemből eljutottam a hitre.

Bizonyára azt gondoljátok, hogy hitetlen voltam. Pedig ennél rosszabb volt a helyzet, én teljesen kétségbe voltam esve. Nagyon megrendített az, ami Jézussal történt. Korábban elképzelni sem tudtam volna azt, hogy az ő élete ilyen szörnyű módon, az ő keresztre feszítésével fog véget érni. Csodálatos volt az a három esztendő, amíg együtt voltam vele én és a többi tanítvány. Amikor Jézust elfogták és másnap meghalt a kereszten, én teljesen kétségbe estem, elrejtőztem mindenki elől. Ezért nem voltam ott, amikor Jézus megjelent a többieknek. De, ugye megértitek az én helyzetemet? Ugye, megértitek az én akkori lelkiállapotomat? Egyedül akartam lenni. Újra át akartam gondolni mindent, ami velem történt, amíg az Úr tanítványa voltam, főként az utolsó napok eseményeit. El akartam gondolkodni azon is, hogy mi lesz ezután? Mit fogok tenni mostantól? Mi fogja kitölteni életem napjait? Zaklatott voltam és egyáltalán nem értettem, hogy miért így kellett befejeződni ennek a csodálatos történetnek Jézussal. Nem akartam senkivel sem találkozni. Tudjátok, attól is félttem, hogy ha Jézusnak ez lett a sorsa, akkor utána majd mi, az apostolok fogunk következni. Félttem, hogy néhány nap múlva engem is elfognak és elítélnek. Magamban azt tervezgettem, hogy kicsit várok, aztán egy éjszaka elszökök a városból és valahol majd új életet kezdek. Kérlek, ne ítéljetek el engem! Szerintem közületek sokan ugyanígy tettek volna. Nem akarlak ezzel megbántani benneteket, de talán ti is ugyanolyan elkeseredettek és kétségbeesettek lettetek volna ebben a helyzetben, mint én.

Aztán mégis találkoztam az apostolokkal. Ez azon az estén történt, amely napnak a hajnalán Jézus feltámadt. De én mit sem tudtam erről! És akkor a többiek elmondták, hogy Jézus él, feltámadt a halálból. Egymás szavába vágva bizonygatták nekem, hogy megjelent nekik. Mindenki csak velem foglalkozott, engem akartak meggyőzni arról, hogy igazat mondanak. Én meg csak ráztam a fejemet kételkedve: Ezt csak akkor fogom elhinni, ha én is láthatom őt! Igen, azt akartam,